

Viite: Lausuntopyyntö ehdotuksesta Suomen merienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi vuosille 2022–2027, Dnro VARELY/308/2021

Vesilaitosyhdistyksen lausunto ehdotuksesta Suomen merienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi vuosille 2022 - 2027

Vesilaitosyhdistys (VVY) on vesihuoltolaitosten toimialajärjestö. Jäseninämme on noin 300 vesihuoltolaitosta kattava noin 90 % maamme vesihuollosta. Järjestetty vesihuolto kattaa tällä hetkellä talousveden osalta yli 90 % ja jätevesien johtamisen ja käsittelyn osalta yli 80 % Suomen väestöstä.

Vesilaitosyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan ja toteaa kunnioittavasti seuraavaa.

Toimenpiteet

TPO2022-ROSKAT9 Hulevesien ja jätevesien haitallisten aineiden, ravinteiden sekä roska- ja mikroroskakuormituksen vähentäminen -toimenpide

Toimenpiteessä TPO2022-ROSKAT9 todetaan seuraavaa:

”.. Jätevesilietteiden aiheuttaman mikroroskan määrään voidaan vaikuttaa käsittelemällä jätevesilietteitä eri menetelmillä. Jätevesilietteet voidaan polttaa, jolloin mikroroskat sekä haitalliset aineet hajoavat. Hyötynä tässä on se, että saadaan energiaa, mutta haittapuolena käytännössä menetetään suurin osa lietteissä olevista kasveille käyttökelpoisista ravinteista ja kaikki orgaaninen aines. Typpi haihtuu poltossa ja fosfori jää tuhkaan, jonka käyttö lannoitukseen on ongelmallista. Liette voidaan toisaalta myös pyrolysoida, jolloin mikromuovit sekä suurin osa haitallisista aineista saadaan poistettua. Lopputuotteena muodostuu biohiiltä. Eräs menetelmä voisi olla lietteiden käsittely siten, että erotellaan eri jakeet lietteestä. Ravinteet voidaan erotella lietteestä erikseen, mutta orgaanisen aineksen ja mikroroskien erottaminen toisistaan on tällä hetkellä hyvin vaikeaa. Lisäksi eri ainesten erottaminen lietteestä on kallista, eikä valmiita teknologioita ole yleisesti käytössä. Jos lietteitä käytetään maisemointiin, voidaan mikroroskia sisältävät massat peittää puhtailla massoilla ja käyttää syväjuurisia kasveja sitomaan maaperää ja estämään eroosiota ja siten mikroroskien, ravinteiden ja orgaanisten haitta-aineiden siirtymistä valumavesiin ..

Toimet:

- *Selvitetään ja edistetään jätevedenpuhdistamoilla tai jätevesilietteiden käsittelylaitoksissa menetelmiä, joilla saadaan ravinteet turvallisesti talteen, ja poistettua mikromuoveja sekä pysyviä haitallisia aineita lietteistä niin, että vaaraa niiden kuormituksesta ei ole.”*

Vesilaitosyhdistys toteaa kunnioittavasti, että jätevesiliettä sisältäviä maanparannusaineita ja niiden hyödyntämistä tarkasteltaessa päätösten tulisi perustua tutkittuun tietoon ja tiedostaa, että esimerkiksi mikromuoveja on tutkimuksissa todettu löytyvän niin pelloilla, joissa on käytetty puhdistamolieteperäisiä lannoitevalmisteita, kuin pelloilla, joissa niitä ei ole käytetty. Kuten toimenpiteen yhteydessä on todettu, pääasiallinen mikromuovien lähde on hulevedet ja hulevesiin mikromuovit päätyvät useiden tutkimusten mukaan pääasiallisesti auton renkaista, tien pinnoitteista ja esimerkiksi viherkenttien muovipinnoitteista. Vesilaitosyhdistys haluaa edelleen nostaa esiin, että asiaa tulisi tarkastella riskiperusteisesti vastaanottavan vesistön ja ympäristön näkökulmasta ja tutkittuun tietoon perustuen, kuten edellä on mainittu.

Vesilaitosyhdistys haluaa vielä korostaa, että jätevedenpuhdistamo ja sen prosessit ovat kokonaisuus, ja sitä tulisi myös tarkastella kokonaisuutena. Esimerkiksi puhdistamolietteen käsittelyn ja sen hyödyntämisen optimivaihtoehdot vaihtelevat eri kohdissa Suomessa ja parhaan vaihtoehdon valinnan tulisi tukea kokonaisuutta, joka puhdistamolla on, jotta puhdistamo pystyy kokonaisvaltaisesti toimimaan optimilla tavalla ja minimoimaan toimintansa kokonaisympäristövaikutukset.